

GESCHIEDENIS

FACULTEIT DER LETTEREN

RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN

QANU
Catharijnesingel 56
PO Box 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: +31 (0) 30 230 3100
E-mail: support@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q0722

© 2020 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUDSOPGAVE

RAPPORT OVER DE BACHELOROPLEIDING GESCHIEDENIS VAN DE RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDING	5
ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING	5
SAMENSTELLING VAN HET PANEL.....	5
WERKWIJZE VAN HET PANEL	6
SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL	9
BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING	13
BIJLAGEN	25
BIJLAGE 1: BEOOGDE LEERRESULTATEN	27
BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN HET PROGRAMMA	29
BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA	30
BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN	31

Dit rapport is vastgesteld op 26 februari 2020

RAPPORT OVER DE BACHELOROPLEIDING GESCHIEDENIS VAN DE RIJKSUNIVERSITEIT GRONINGEN

Dit rapport volgt het Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Nederland voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (d.d. september 2018).

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE OPLEIDING

Bacheloropleiding Geschiedenis

Naam van de opleiding:	Geschiedenis
CROHO-nummer:	56034
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	academisch
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	Reguliere track, internationale track
Locatie(s):	Groningen
Variant(en):	voltijd, deeltijd
Onderwijstaal:	Nederlands, Engels
Inleverdatum NVAO:	01-05-2020

Het bezoek van het visitatiepanel Geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen vond plaats van 15-17 april 2019.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN DE INSTELLING

Naam van de instelling:	Rijksuniversiteit Groningen
Status van de instelling:	bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	positief

SAMENSTELLING VAN HET PANEL

De NVAO heeft op 4 februari 2019 ingestemd met de samenstelling van het panel. Het panel dat de bacheloropleiding Geschiedenis beoordeelde bestond uit:

- Dr. J.W. (Jan Willem) Honig (voorzitter) is universitair hoofddocent *War Studies* aan *King's College* in Londen (Engeland).
- Prof. dr. W.J.H. (Jan Hein) Furnée is hoogleraar Europese Cultuurgeschiedenis en verbonden aan de Radboud Universiteit (RU).
- Prof. dr. P. (Peter) Bursens is hoogleraar Politieke en Sociale Wetenschappen en verbonden aan de Universiteit van Antwerpen (UA) (België).
- Prof. dr. V. (Violet) Soen is hoofddocent Vroeg Moderne Geschiedenis aan de KU Leuven (België).
- Mel Schickel, MA heeft in augustus 2018 de masteropleiding *History of Society* aan de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) afgerond. Hij is nu als *external relations officer* werkzaam aan de Faculteit *Science and Engineering* van Maastricht University (MU).

Het panel werd ondersteund door dr. A.H.A.M. (Alexandra) Paffen, die optrad als secretaris.

WERKWIJZE VAN HET PANEL

De beoordeling van de bacheloropleiding Geschiedenis aan de Faculteit Letteren van Rijksuniversiteit Groningen was onderdeel van de visitatiegroep Geschiedenis. Van april 2019 tot en met december 2019 beoordeelde het panel in totaal 24 opleidingen aan acht universiteiten. Het cluster bestond uit de volgende deelnemende instellingen: Erasmus Universiteit Rotterdam, Maastricht University, Radboud Universiteit, Rijksuniversiteit Groningen, Universiteit Leiden, Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam en Vrije Universiteit Amsterdam.

Het cluster Geschiedenis heeft de logistieke en praktische begeleiding van de visitatie en de rapportage uitbesteed aan evaluatiebureau QANU. Dr. A.H.A.M. (Alexandra) Paffen begeleidde het cluster als coördinator van QANU. Dr. A.H.A.M. (Alexandra) Paffen, dr. F. (Floor) Meijer en J. (Jaïra) Azaria MA en V. (Victor) van Kleef MA traden op als secretaris in het cluster Geschiedenis.

Tijdens de visitatie van Rijksuniversiteit Groningen werd het panel ondersteund door dr. A.H.A.M. (Alexandra) Paffen. Zij is door de NVAO als secretaris gecertificeerd.

Het visitatiepanel [alle panelleden cluster]

Bij de samenstelling van het visitatiepanel werd rekening gehouden met de expertise, beschikbaarheid en onafhankelijkheid van de panelleden. Het visitatiepanel bestond uit de volgende leden:

- Dr. J.W. (Jan Willem) Honig (voorzitter) is universitair hoofddocent *War Studies* aan *King's College* in Londen (Engeland).
- Prof. dr. I.B. (Inger) Leemans (vice-voorzitter) is hoogleraar Culturele Geschiedenis aan de Vrije Universiteit van Amsterdam (VU).
- Prof. dr. J.F.J. (Jeroen) Duindam is hoogleraar Moderne Geschiedenis aan de Universiteit Leiden (UL).
- Prof. dr. W.J.H. (Jan Hein) Furnée is hoogleraar Europese Cultuurgeschiedenis aan de Radboud Universiteit (RU).
- Prof. dr. P. (Peter) Bursens is hoogleraar Politieke en Sociale Wetenschappen aan de Universiteit van Antwerpen (UA) (België).
- Prof. dr. W.P. (Wim) van Meurs is hoogleraar Europese Politieke Geschiedenis aan de Radboud Universiteit (RU).
- Prof. dr. E. (Eric) Vanhoute is hoogleraar Economische, Sociale en Wereldgeschiedenis aan de Universiteit Gent (UG) (België).
- V. (Vicky) Marissen is *Managing Director PACT European Affairs* en is partner bij het consultancybedrijf EPPA.
- Dr. N. (Nico) Randeraad is universitair hoofddocent Geschiedenis aan Maastricht University (MU) en directeur ad interim bij het Sociaal Historisch Centrum Limburg.
- Prof. dr. N. (Nanci) Adler is hoogleraar *Memory, History, and Transitional Justice* aan de Universiteit van Amsterdam (UvA) en directeur onderzoek van Holocaust en Genocidestudies aan het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD).
- Prof. dr. K. (Koenraad) Verboven is hoogleraar Oude Geschiedenis aan de Universiteit van Gent (UG) (België).
- Prof. dr. V. (Violet) Soen is hoofddocent Vroeg Moderne Geschiedenis aan de KU Leuven (België).
- Prof. dr. C.A. (Claire) Dunlop is hoogleraar *Politics and Public Policy* aan Exeter University, (Engeland).
- Prof. dr. E.B.A. (Erik) van der Vleuten is hoogleraar Geschiedenis van de Technologie aan de School of Innovation Sciences en wetenschappelijk directeur van de Stichting voor de Geschiedenis van de Technologie en verbonden aan de Technische Universiteit Eindhoven (TUE).
- Mel Schickel, MA heeft in augustus 2018 de masteropleiding *History of Society* aan de Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR) afgerond. Hij is nu als *external relations officer* werkzaam aan de Faculteit *Science and Engineering* van Maastricht University (MU).

- Rico Tjepkema is derdejaars bachelorstudent *International Relations & International Organization* aan de RUG.

Vorbereiding

Op 12 maart 2019 vond de voorzitterstraining plaats van de voorzitter en op 1 mei 2019 van de vicevoorzitter. Daarbij informeerde QANU de voorzitters over hun rol tijdens de visitatie(s). Ook werden ze geïnformeerd over de van toepassing zijnde beoordelingskaders, de werkwijze en de planning van bezoeken en rapportage. Het panel kwam voor de eerste keer bijeen in een startvergadering op 14 april 2019, waarin de beoordelingskaders, het visitatieproces en de planning aan bod kwamen. Tevens werd een werkwijze voor de visitaties afgesproken.

De coördinator stelde een bezoekprogramma op in overleg met de contactpersonen van de faculteit. De faculteit selecteerde vervolgens voor elke gespreksronde representatieve gesprekspartners. Het bezoekprogramma is in dit rapport opgenomen als bijlage 3.

In de aanloop naar het visitatiebezoek aan de Rijksuniversiteit Groningen ontving QANU de zelfevaluatie rapporten van de opleiding(en) en stuurde deze door aan de panelleden. De coördinator en panelvoorzitter maakten een selectie van 15 eindwerken van elk van de te beoordelen opleidingen. Deze eindwerken werden geselecteerd uit een lijst van afgestudeerden over de periode 2018-2019. Daarbij hielden de coördinator en voorzitter rekening met variatie in onderwerpkeuze, afstudeervariant, begeleiding en beoordeling.

De panelleden bestudeerden het zelfevaluatie rapport, de eindwerken en de bijbehorende beoordelingsformulieren en stuurden hun bevindingen op naar de secretaris. De secretaris verzamelde de vragen en opmerkingen van het panel in een document en verspreidde dit onder de panelleden.

Voorafgaand aan het bezoek hield het panel een vooroverleg waarin de voorlopige bevindingen naar aanleiding van de zelfevaluatie rapporten, de gelezen scripties en de taakverdeling ter sprake kwamen.

Bezoek

Het visitatiebezoek aan Rijksuniversiteit Groningen vond plaats op 15-17 april 2019. Voorafgaand aan en tijdens het bezoek bestudeerde het panel aanvullend materiaal. Een overzicht van dit materiaal is te vinden in bijlage 4. Het panel sprak met studenten en docenten, het management en verantwoordelijken, alumni en vertegenwoordigers van de opleidings- en examencommissie. Tevens bood het panel studenten en docenten de gelegenheid om informeel met het panel te spreken tijdens een inloopspreekuur. Hiervan is gebruik gemaakt door een tweetal personen. Er werd een extra gespreksronde ingelast waarbij met de studieadviseurs van de opleidingen werd gesproken.

Het panel beëindigde het bezoek met een intern overleg om de voorlopige bevindingen te formuleren. Ter afsluiting van het bezoek gaf de voorzitter een publieke mondelinge toelichting, waarin hij de voorlopige indrukken en algemene observaties van het panel presenteerde.

Consistentie en ijking

De consistentie in de beoordeling werd op diverse manieren geborgd:

1. Het panel werd zodanig samengesteld dat de voorzitter en/of een aantal panelleden bij meerdere visitatiebezoeken aanwezig was/waren.
2. De coördinator was indien nodig aanwezig bij het opstellen van de voorlopige bevindingen aan het eind van elk bezoek;

Rapportage

De secretaris schreef een conceptrapport op basis van de bevindingen van het panel en legde dat vervolgens voor aan een andere secretaris voor een collegiale toets. Daarna vroeg de secretaris de panelleden om het rapport te bekijken en van feedback te voorzien. Na verwerking van de feedback

en na akkoord van het panel stuurde de coördinator het rapport naar de faculteit met het verzoek om feitelijke onjuistheden te melden. De feitelijke onjuistheden werden na overleg tussen de coördinator en de voorzitter door de secretaris gecorrigeerd. Vervolgens werd het rapport door het panel vastgesteld en toegestuurd aan de Faculteit en aan het College van Bestuur van de universiteit.

Definitie oordelen

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO heeft het panel de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs mag worden verwacht van een associate degree-, bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Voldoet

De opleiding voldoet op de standaard aan basiskwaliteit.

Voldoet ten dele

De opleiding voldoet in belangrijke mate aan basiskwaliteit op de standaard maar er zijn verbeteringen nodig om volledig aan de standaard te voldoen.

Voldoet niet

De opleiding voldoet niet aan basiskwaliteit op de standaard.

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO heeft het panel de volgende definities gehanteerd voor de beoordeling van de opleiding als geheel:

Positief

Op alle standaarden 'voldoet'.

Positief onder voorwaarden

Standaard 1 'voldoet' en maximaal op twee standaarden een 'voldoet ten dele' waarbij het panel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Negatief

In de volgende situaties:

- 'voldoet niet' op een of meer standaarden;
- 'voldoet ten dele' op standaard 1;
- 'voldoet ten dele' op een of twee standaarden waarbij het panel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- op drie of meer standaarden 'voldoet ten dele'.

SAMENVATTEND OORDEEL VAN HET PANEL

Standaard 1

De bacheloropleiding Geschiedenis heeft een duidelijk en ten dele onderscheidend profiel met nadrukkelijke aandacht voor 'Regions in Global History' en metahistorisch en historiografisch denken. Zij streeft ernaar studenten op te leiden die niet alleen beschikken over kennis van westerse geschiedenis, maar die ook kunnen deelnemen aan discussies over mondiale integratieprocessen. De opleiding kent een reguliere track (hoofdzakelijk Nederlandstalig) en sinds 2017-2018 een internationale track (volledig Engelstalig). De twee tracks hebben dezelfde eindkwalificaties. Ook is het mogelijk het programma in deeltijd te volgen. Ook dit programma heeft dezelfde eindkwalificaties. Het panel vindt het goed te verdedigen dat er is gekozen om naast de Nederlandstalige opleiding (met een realistische benadering van een overwegend Nederlandstalige arbeidsmarkt), ook een internationaal alternatief aan te bieden.

Het profiel van de opleiding komt goed tot uitdrukking in de eindtermen, die getuigen van maatschappelijke betrokkenheid en voortreffelijk zijn uitgewerkt en geformuleerd. De eindtermen zijn van academisch bachelorniveau en geordend volgens de Dublin-descriptoren met expliciete aandacht voor professionele vaardigheden. Afgestudeerden worden voorbereid op een maatschappelijke functie op bachelorniveau of een groot scala aan masteropleidingen. De opleiding heeft een proactieve Raad van Advies, die adviseert over het profiel, het programma en de organisatie van de opleiding, en in het bijzonder de aansluiting op de arbeidsmarkt.

Standaard 2

De eindkwalificaties zoals benoemd onder Standaard 1 vormen het uitgangspunt voor de inrichting van het curriculum. Dit geldt voor alle twee de genoemde tracks (de reguliere en de internationale) alsook voor de deeltijdvariant. De specifieke relatie tussen de eindkwalificaties en de (vak)inhoud van de opleiding is opgenomen in een matrix. Hiermee en met de duidelijke beschrijvingen in de studiegids wordt duidelijk dat alle eindkwalificaties in het programma aan bod komen. Het curriculum is consistent, duidelijk en doordacht opgebouwd, met een helder profiel van verdiepingen per tijdvak (jaar 1) of per thema (jaar 2), en een continue aandacht voor historische vaardigheden, historische meta-vragen en regionale/globale geschiedenis. Ook staat de opleiding, met het oog op de toekomstige arbeidsmarkt, nadrukkelijk stil bij het aanleren van niet-academische vaardigheden. Het panel is te spreken over de nieuwe opzet van de bachelorscriptiewerkgroep, die ertoe kan bijdragen dat studenten hun scriptie eerder tot een goed einde weten te brengen. Wel moet er vanuit het management constante aandacht zijn voor de balans tussen zaken die de onderwijskwaliteit verhogen en de daarmee gepaard gaande werkdruk.

Naast een zeer goed opgebouwd en gestructureerd curriculum staat een erg laag afstudeerrendement. Het is volgens het panel een gezamenlijke verantwoordelijkheid van staf en studenten om ervoor te zorgen dat studenten binnen een redelijke termijn de eindkwalificaties kunnen halen. Mogelijke oplossingen hiervoor zijn (verplichte) studieadviesgesprekken in het tweede jaar en onderzoek verrichten naar de effecten van de ingangseisen voor bepaalde vaardighedenvakken op de studievoortgang.

Het panel is zeer te spreken over de doordachte opzet van de nieuwe internationale track, die past bij de algehele visie op internationalisering van de opleiding. Bij de uitvoering bleek de praktijk weerbarstiger dan verwacht, maar voor het afgelopen academische jaar 2018-2019 zijn hiervoor reeds maatregelen getroffen.

Alle docenten in vaste dienst zijn gepromoveerd en in het bezit van een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO). Ook dienen docenten minimaal de Engelse taal te beheersen op C1 niveau. Uit het studentenhoofdstuk en de gesprekken van het panel met de studenten blijkt dat de studenten tevreden zijn over de deskundigheid, betrokkenheid en bereikbaarheid van de staf. Ook het panel ziet een kundige en (ten dele) internationale staf met brede expertise.

Tenslotte heeft het panel geconstateerd dat de inhoudelijke zeggenschap, die met de nieuwe facultaire inrichting bij docenten en coördinator belegd zou moeten zijn, tot op heden nog niet voldoende tot zijn recht komt. Naast de inhoudelijke zeggenschap kan de zeggenschap en het gezag van de OC nog aanzienlijk versterkt worden. Het panel verwacht, gezien het feit dat er uitvoerig is stilgestaan bij deze observaties tijdens de visitatie, dat het opleidingsmanagement dit ter harte zal nemen.

Standaard 3

De opleiding heeft in navolging van het toetsbeleid van de RUG een weloverwogen toetsbeleid met een goede verdeling van formatieve en summatieve toetsen en een goede variatie in toetsvormen. Het panel is onder de indruk van de toetsmatrix, waarin duidelijk beschreven staat welke eindkwalificaties in welke vakken getoetst worden en in het bijzonder van het toetsplan, waarin per vak op duidelijke en transparante wijze uiteen wordt gezet welke vormen van toetsing er zijn, de weging van de toetsing en mogelijkheden tot herkansing. Deze informatie is via de studiegids en studiehandleidingen ook inzichtelijk voor studenten.

Het panel is zeer te spreken over de zorgvuldige en weloverwogen wijze waarop de eindwerken beoordeeld worden, de meeste docenten hun argumenten op de formulieren expliciteren en de kwaliteit van het eindniveau ('zessenregeling'), mede door de inzet van de examencommissie (EC), wordt bewaakt. Het panel constateerde wel dat de beoordelingsschijven bij Geschiedenis afwijken van die van de opleidingen *International Relations* en dat dit ongunstig uitpakt voor studenten Geschiedenis. In tegenstelling tot *International Relations* maakt Geschiedenis bijvoorbeeld geen gebruik van 'zeer goed', maar alleen van 'goed' en 'excellent'.

Het panel is zeer onder de indruk van de professionaliteit en het functioneren van de huidige EC. Zij oefent de haar toebedeelde wettelijke taken zeer grondig en zorgvuldig uit en levert hiermee een belangrijke bijdrage aan de borging van de (toets)kwaliteit van de opleiding (o.a. door de controle van de toetsdossiers). Het verdient dan ook aanbeveling dat de adviezen van de EC door het clusterbestuur zorgvuldig ter harte worden genomen en beargumenteerd worden overgenomen of afgewezen. Wederom wil het panel ook wat betreft de EC waarschuwen voor de preciaire balans tussen kwaliteitsbewaking en werkdruk.

Standaard 4

Het panel heeft 15 eindwerken bestudeerd. In het algemeen behalen de studenten met deze eindwerken ruimschoots het vereiste eindniveau van deze academische bacheloropleiding.

Na afronding van de opleiding stroomt bijna 90% van de afgestudeerden door naar een masteropleiding. Circa de helft hiervan kiest voor de masteropleiding Geschiedenis Vandaag (RUG), al dan niet in combinatie met de lerarenopleiding. 20% stroomt door naar een andere masteropleiding binnen de faculteit. De alumni die het panel sprak voelden zich goed voorbereid op een vervolgopleiding. De opleiding heeft een actieve alumnivereniging. Het panel zou de opleiding, al dan niet in samenwerking met de alumnivereniging, aanraden om onderzoek te verrichten naar de carrières van haar bacheloralumni.

Het panel beoordeelt de Standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Geschiedenis

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	voldoet
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoet
Standaard 3: Toetsing	voldoet
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoet
Algemeen eindoordeel	positief

De voorzitter dr. J.W. (Jan Willem) Honig, en de secretaris, dr. A.H.A.M. (Alexandra) Paffen, van het panel verklaren hierbij dat alle panelleden kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 26 februari 2020

BEHANDELING VAN DE STANDAARDEN UIT HET BEOORDELINGSKADER VOOR DE BEPERKTE OPLEIDINGSBEOORDELING

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

Profiel

Doel van de bacheloropleiding Geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) is het opleiden van historici die beschikken over algemene academische vaardigheden en over een brede kennis van en inzicht in verschillende perspectieven op het verleden. De opleiding besteedt nadrukkelijk aandacht aan onderzoeks- en schrijfvaardigheden, bronnenkritiek, metahistorische reflectie en een internationale/mondiale oriëntatie. Door middel van verschillende leerlijnen krijgt de ontwikkeling van vaardigheden in historische onderzoek en metahistorische reflectie een specifieke opbouw binnen het curriculum. Daarnaast zijn de afgelopen jaren de mondiale oriëntatie en interculturele elementen in het profiel van de opleiding versterkt. De opleiding streeft ernaar studenten op te leiden die niet alleen beschikken over kennis van westerse geschiedenis en de rol van Europa in de wereld, maar die ook kunnen deelnemen aan discussies over mondiale integratieprocessen.

De Groningse opleiding wil zich in vergelijking met verwante opleidingen op twee manieren onderscheiden: (1) de afgestudeerden zijn intensief geschoold in metahistorisch en historiografisch denken, zij kunnen reflecteren op de betekenis van geschiedenis in het heden en zij zijn in staat om een weloverwogen oordeel te vormen over gebeurtenissen in specifieke historische contexten (2) in de opleiding is ruimschoots aandacht voor 'Regions in Global History', zoals de Mediterrane Wereld, de Amerika's en Oost-Azië. Het panel is van mening dat de opleiding zich met punt 2 inderdaad onderscheidt van verwante opleidingen. Dit komt ook mooi tot uitdrukking in de derde eindkwalificatie van de opleiding (zie bijlage 1). De nadruk op metahistorisch denken en historiografie is niet uniek, maar het panel erkent dat de opleiding hieraan meer aandacht besteedt dan andere opleidingen.

De opleiding kent een reguliere track (hoofdzakelijk Nederlandstalig) en sinds 2017-2018 een internationale track (volledig Engelstalig). De twee tracks hebben dezelfde eindkwalificaties en hetzelfde programma. Ook is het mogelijk het programma in deeltijd te volgen. Het deeltijdprogramma is inhoudelijk identiek aan het voltijdsprogramma en heeft dezelfde eindkwalificaties. Het panel vindt het goed te verdedigen dat er is gekozen om naast de Nederlandstalige opleiding (met een realistische benadering van een overwegend Nederlandstalige arbeidsmarkt), ook een internationaal alternatief aan te bieden.

Eindkwalificaties

De opleiding heeft de hierboven genoemde doelstellingen vertaald in 18 eindkwalificaties op academisch bachelorniveau, geordend volgens de Dublin-descriptoren. Volgens de zelfevaluatie is daarnaast gebruik gemaakt van internationale standaarden en referentiepunten, zoals de richtlijnen die zijn opgesteld in het kader van het door de Europese Commissie ondersteunde project *Tuning Educational Structures in Europe*. Ook zijn de eindkwalificaties getoetst aan het *Subject Benchmark Statement History* van de UK Quality Assurance Agency for Higher Education.

De nadruk in het programma op onderzoeks- en schrijfvaardigheden, inclusief bronnenkritiek, is geconcretiseerd in de eindkwalificaties 2, 6-10 en 15-16. De focus op metahistorische kwesties komt onder andere tot uitdrukking in de eindkwalificaties 12 en 13. De mondiale oriëntatie blijkt vooral uit eindkwalificatie 3. Nieuw is eindkwalificatie 5, 'kennis, inzicht en/of vaardigheden opgedaan in een

facultaire of universitaire minor ten behoeve van een vervolgopleiding of een maatschappelijke carrière na de bacheloropleiding Geschiedenis’.

Het panel vindt de eindkwalificaties en progressie in leerdoelen doordacht, getuigen van maatschappelijke betrokkenheid en voortreffelijk geformuleerd en herkent bovendien de visie en het profiel van de opleiding hierin. Het panel meent dat de uitwerking van deze eindkwalificaties als model en *best practice* kan dienen voor veel andere opleidingen. Dat er een nieuwe eindkwalificatie (nummer 5) is, die expliciet aandacht schenkt aan professionele vaardigheden is volgens het panel een teken van een continue aandacht voor de kwaliteit van de eindkwalificaties.

Afstemming op beroepenveld

Afgestudeerden worden voorbereid op een maatschappelijke functie op bachelorniveau of een groot scala aan masteropleidingen aan de RUG en elders. In de praktijk kiezen de meeste studenten voor een masteropleiding gericht op functies in politiek en beleid, de cultuursector, media en educatie. Daarnaast kiest een deel van de studenten voor een traject richting wetenschappelijk onderzoek via een research master.

Sinds 2012 kent de opleiding een Raad van Advies, die eens of enkele keren per jaar vergadert. In de raad hebben alumni, studenten en docenten zitting. Op basis van dialoog en informatie-uitwisseling tussen mensen uit het werkveld en uit de opleiding adviseert de Raad van Advies over het profiel, het programma en de organisatie van de opleiding, en in het bijzonder de aansluiting op de arbeidsmarkt. Het panel waardeert het zeer dat de opleiding een actieve Raad van Advies heeft.

Overwegingen

De opleiding heeft een duidelijk en ten dele onderscheidend profiel met nadrukkelijke aandacht voor ‘Regions in Global History’ en metahistorisch en historiografisch denken. Zij streeft ernaar studenten op te leiden die niet alleen beschikken over kennis van westerse geschiedenis, maar die ook kunnen deelnemen aan discussies over mondiale integratieprocessen. Het profiel van de opleiding komt goed tot uitdrukking in de eindtermen, die getuigen van maatschappelijke betrokkenheid en voortreffelijk zijn uitgewerkt en geformuleerd. De eindtermen zijn van academisch bachelorniveau en geordend volgens de Dublin-descriptoren met expliciete aandacht voor professionele vaardigheden. Afgestudeerden worden voorbereid op een maatschappelijke functie op bachelorniveau of een groot scala aan masteropleidingen. De opleiding heeft een proactieve Raad van Advies, die adviseert over het profiel, het programma en de organisatie van de opleiding, en in het bijzonder de aansluiting op de arbeidsmarkt

Conclusie

Bacheloropleiding Geschiedenis: het panel beoordeelt Standaard 1 als ‘voldoet’.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Curriculum

De eindkwalificaties zoals benoemd onder Standaard 1 vormen het uitgangspunt voor de inrichting van het curriculum. Dit geldt voor alle twee de genoemde tracks (de reguliere en de internationale) alsook voor de deeltijdvariant. De specifieke relatie tussen de eindkwalificaties en de (vak)inhoud van de opleiding is opgenomen in een matrix. Ook in de studiegids wordt duidelijk zichtbaar in welk vak welke eindkwalificaties worden getoetst, al vermoedt het panel dat ILO 17 en 18 in de praktijk in meer vakken aan bod komen dan thans gesuggereerd. Daarnaast is zowel uit de matrix als de studiegids duidelijk dat de cognitief zwaardere eindkwalificaties zoals met name oordeelsvorming vooral in de vakken in jaar twee en drie aan de orde komen. Hoewel niet alle eindkwalificaties met

de scriptie worden getoetst, heeft de student met zowel de verplichte vakken als de scriptie aan het eind van de bachelor alle eindkwalificaties behaald.

De opleiding kent twee leerlijnen: *Historisch Onderzoek & Historische Vaardigheden* en *Metahistorische Reflectie*. De eerste leerlijn bestaat uit 11 vakken verspreid over de drie jaar van de opleiding. In deze leerlijn wordt gebruik gemaakt van een 'glossarium' – een beknopte lijst van basisbegrippen van historisch onderzoek- om (1) het gebruik van terminologie te uniformeren, (2) de opbouw van het vaardighedenonderwijs zichtbaar te maken en (3) de studenten duidelijke handvatten voor het opzetten van een onderzoek te bieden. Hierbij wordt van studenten een steeds grotere mate van zelfstandigheid, kritische reflectie, creativiteit en interdisciplinariteit verwacht. Het panel vindt het goed dat er gewerkt wordt met een glossarium en begreep tijdens het visitatiebezoek dat dit zowel door docenten als studenten wordt gehanteerd en dat studenten dit een handig hulpmiddel vinden. Het panel meent wel dat dit glossarium nog kan worden aangevuld en aangescherpt: wat verstaan (de meeste) docenten in de context van historisch onderzoek onder theoretisch kader, theorie, sleutelbegrippen, concepten, en hoe conceptualiseren ze de onderlinge verschillen en verbanden?

In het eerste jaar bestaat de leerlijn uit vier modules Historisch Onderzoek (HO I-IV) (voor overzicht van het curriculum zie bijlage 2). In module I maken studenten kennis met elementen, normen en intellectuele deugden van 'zelf denken en redeneren'. Ze leren deze kennis ook toe te passen bij het analyseren van teksten. In de hierop volgende modules worden de eerste stappen gezet in het aanleren van onderzoeksvaardigheden, zoals het systematisch opzoeken en annoteren van materiaal (HO II), het ontwikkelen van een probleemveld vanuit een historisch debat (HO III) en het eigen maken van een kritische houding tot historische bronnen (HO IV).

In het tweede jaar wordt in het vak Bronnen en Methoden voortgebouwd op de vier modules HO. Daarbij ligt de nadruk op de rol van bronnen in onderzoek. In de drie Themacolleges in jaar twee leren studenten een vraagstelling te operationaliseren met behulp van concepten en theorieën alsook een analysekader te maken om bronnen te onderzoeken en te verwerken. Ze worden hierbij nader getraind in het uitwerken, schriftelijk en mondeling presenteren van historisch onderzoek. Het onderzoek heeft een hoger (abstractie)niveau en een grotere omvang dan het onderzoek van het eerste jaar bij HO. De doorlopende en getrapte (niveau)ontwikkeling van onderzoeks- en schrijfvaardigheden culmineert in het Kernvak in het vierde blok, waarbij tevens hogere eisen worden gesteld aan het gebruik van historische bronnen. Hier doen studenten onder begeleiding, maar relatief zelfstandig, onderzoek naar een specifiek thema. Deze leerlijn wordt in het derde jaar doorgezet in de *Workshop Public History* en de bachelorscriptie. In de workshop komen studenten in aanraking met mogelijke beroepspraktijken en is er aandacht voor de rol van de academisch gevormde historicus in het publieke domein.

Naast deze leerlijn loopt, zoals benoemd, de leerlijn *Metahistorische Reflectie*. De kern hiervan vormen drie theoretische modules (I en II in jaar 2 en III in jaar 3) met daarin uitgebreid aandacht voor historiografie en geschiedtheorie. De metahistorische reflectie op de aard van het vakgebied, de rol van geschiedenis in de maatschappij en het publieke debat beperkt zich niet alleen tot de theoretische vakken, maar komt ook terug in HO I en III. In die zin is er ook sprake van een kruisbestuiving tussen de beide leerlijnen.

Zoals veel opleidingen Geschiedenis kent de opleiding naast deze leerlijnen in het eerste jaar ook modules die een chronologisch overzicht bieden van de hoofdlijnen in de westerse geschiedenis (Oude tot Moderne Geschiedenis en tevens Nederlandse Geschiedenis). Daarnaast zijn er in het tweede jaar de periode overstijgende thematische modules met aandacht voor cultuurgeschiedenis, politieke geschiedenis en economische en sociale geschiedenis. Kenmerkend voor Groningen is de aandacht voor regionale geschiedenis in alle jaren van de opleiding.

Het panel is van mening dat het curriculum consistent, duidelijk en doordacht is opgebouwd, met een helder profiel van verdiepingen per tijdvak (jaar 1) of per thema (jaar 2), en een continue

aandacht voor historische vaardigheden, historische meta-vragen en globale geschiedenis. Meer specifiek wil het panel opmerken dat het erg te spreken is over het feit dat (1) het vak HO I expliciet stilstaat bij overgang van geschiedenis op middelbare school naar de universiteit, inclusief de nadruk op intellectuele 'deugden' (2) studenten in hun derde jaar een module *Public History* krijgen, waarin ze hun scriptieonderzoek leren vertalen naar een breder publiek en (3) dat studenten in Theorie III leren om een eigen leerbehoefte ten aanzien van actuele en nieuwe onderwerpen te identificeren. Tenslotte wil het panel waardering uitspreken voor het feit dat de opleiding, met het oog op de toekomstige arbeidsmarkt, ook nadrukkelijk stilstaat bij het aanleren van niet-academische vaardigheden.

Een kleine kanttekening hierbij is dat het panel uit het zelfevaluatie-rapport en de gesprekken met de studenten vernam dat de opleiding meer aandacht zou moeten schenken aan de opbouw en de toetsing van professionele vaardigheden als (mondeling) presenteren. Het panel is evenals de studenten van mening dat historici wel ervaringsdeskundigen, maar wellicht geen expert zijn op dit gebied en dat het de moeite waard zou zijn om studenten hierin te trainen (in de vorm van een workshop bijvoorbeeld) door experts uit andere opleidingen (bijvoorbeeld communicatiewetenschap of journalistiek) of door externe experts (publieksgeschiedenis of wetenschapscommunicatie).

Bachelorscriptie

De twee leerlijnen en de daarbij horende eindkwalificaties op het gebied van historisch onderzoek en vaardigheden en metahistorische reflectie monden uit in de bachelorscriptie. Een oefening voor de bachelorscriptie is het kernvak van het tweede jaar, waarin op een lager niveau dezelfde eindkwalificaties worden getoetst (met uitzondering van eindkwalificatie 11). Ook de module Theorie III beoogt studenten in geschiedtheoretische zin voor te bereiden op het schrijven van de scriptie. Daarnaast krijgen bij de scriptie zaken als persoonlijke verantwoordelijkheid, zelfdiscipline, oplossend vermogen en het kunnen werken onder tijdsdruk meer aandacht.

In 2018-2019 is de Bachelorscriptiewerkgroep ingevoerd. Per werkgroep werken ongeveer tien studenten onder begeleiding van twee docenten aan hun individuele scriptie. De onderzoeksofzet voor de scriptie komt tot stand in collegevorm, aan de hand van een breed thema. Het werkcollege zet een duidelijk tijdspad uit en helpt bij het ontwikkelen van een bij de historiografie aansluitende vraagstelling en opzet, inclusief een geschikte methode om de betreffende bronnen te analyseren. Honours-studenten en studenten met een cijfergemiddelde van 7,5 of hoger kunnen opteren voor een zelfstandig scriptietraject met vrije onderwerpkeuze.

Het panel is te spreken over deze nieuwe opzet en denkt evenals de opleiding dat dit ertoe kan bijdragen dat studenten hun scriptie eerder tot een goed einde weten te brengen. Het vindt het ook goed dat studenten met een hoog cijfergemiddelde de mogelijkheid hebben tot vrije onderwerpskeuze. Het panel wil wel aandacht vragen voor de hoge werkdruk voor docenten en nodigt het management uit hier nog eens goed over na te denken. Het panel is over het algemeen zeer te spreken over de duidelijke studiehandleidingen per vak. Dit geldt echter niet voor de scriptiehandleiding, die in de ogen van het panel veel te uitgebreid en specifiek is en waarin erg veel zaken worden herhaald. Het panel raadt de opleiding aan om de handleiding van de bachelorscriptie aanzienlijk compacter en daarmee effectiever te maken.

Internationale track

Zoals reeds aangestipt in Standaard 1 kent de opleiding sinds het academisch jaar 2017-18 ook een internationale track. Het panel was naar aanleiding van de bestudeerde stukken zeer te spreken over de doordachte opzet van deze track, die past bij de algehele visie op internationalisering van de opleiding. De praktijk bleek weerbarstiger. In navolging van facultair beleid schrijft de opleiding niet één specifieke taal voor, maar wordt de taal van het onderwijs in beginsel bepaald door de deelnemers aan het onderwijs. Op papier klinkt dit helder en flexibel, maar het panel vernam uit de bestudeerde documenten en tijdens de visitatie (in gesprek met zowel staf als studenten) dat dit in de praktijk ongewenste uitwerkingen heeft gehad. Wanneer bijvoorbeeld -soms een dag voor het begin van een vak- duidelijk werd dat zich toch één internationale student had ingeschreven, dan

diende de docent het volledige vak in het Engels te geven. Verschillende docenten gaven aan dat de in hun vakken bestudeerde literatuur en bronnen zich heel lastig één op één lieten vervangen door Engelstalige varianten. Ook bleek uit de door het panel bestudeerde verslagen van de opleidingscommissie (OC) dat er vanuit de OC meerdere keren gewaarschuwd is tegen de in de ogen van de OC té overhaaste invoering van de internationale track. Het panel vindt het, gezien bovenstaande, dan ook niet vreemd dat studenten aangaven niet altijd tevreden te zijn met de kwaliteit van het Engels van docenten. Sommige studenten geven overigens aan ook zelf moeite met het Engels te hebben.

Het panel was blij te horen van staf en studenten dat bij de internationale track sinds het academisch jaar 2018-19 verbeteringen zijn opgetreden. Zo was er nu van tevoren duidelijk bepaald welke vakken in het Engels en welke in het Nederlands gegeven moesten worden. Het panel wil wel opmerken dat het bij grote curriculumwijzigingen van groot belang is dat als er financiële middelen beloofd worden die ook worden vrijgemaakt, dat er tijdig en duidelijk wordt gecommuniceerd, er voldoende draagvlak wordt gecreëerd en er zorgvuldig wordt omgegaan met de adviezen van de OC, zeker gezien haar versterkte wettelijke positie. Dit alles is kenmerkend voor en draagt bij aan een goede interne kwaliteitscultuur. Het panel begreep tijdens de visitatie dat de internationale track binnenkort wordt geëvalueerd en pleit ervoor om dit te doen met alle betrokkenen: faculteit, staf, studieadviseurs, studenten en OC. Het panel benadrukt het belang van voldoende onderwijs in het Nederlands voor de verwerving van expertise in de Nederlandse geschiedenis en de waarborging van het 'thuisgevoel' van studenten die de Nederlandstalige opleiding hebben gekozen. Ten slotte pleit het panel ervoor om docenten die nog geen CPE certificaat Engels hebben voldoende uren te verstrekken om dit in werktijd voor te bereiden.

Onderwijsvormen

De didactische- en onderwijsvormen sluiten veelal aan bij het niveau en de vorm van het vak en de rol van het vak binnen het curriculum. Zo hebben eerstejaarsvakken, waarin de beoogde leerresultaten het opdoen van kennis en inzicht zijn, veelal de vorm van hoorcolleges. Deze hoorcolleges gaan gepaard met werkgroepen waarin ook de toepassing van kennis en inzicht belangrijk is. In het tweede jaar volgen studenten met name werkgroepen en is er veel keuzeruimte. De opleiding streeft ernaar dat de interactieve werkgroepen maximaal 20 studenten bevatten. Het panel waardeert zowel dat er wordt gestreefd naar groepen van maximaal 20 studenten als de afwisseling in onderwijsvormen.

Staf en studiebegeleiding

Alle docenten in vaste dienst zijn gepromoveerd en in het bezit van een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO). Daarnaast dienen docenten minimaal de Engelse taal te beheersen op C1 niveau. De docenten zijn actieve onderzoekers en veel van hen treden als historicus ook regelmatig op in het publieke domein. Hun onderzoeksexpertise zetten ze veelal in voor het onderwijs. De laatste jaren zijn veel internationale stafleden aangetrokken en de hiermee gepaard gaande mondiale oriëntatie is ook zichtbaar in het curriculum. Een groot deel van de staf is naast de bachelor- ook werkzaam in de masteropleiding Geschiedenis Vandaag en in bijvoorbeeld de research masters of het University College van de RUG. Minimaal een keer per jaar vindt opleidingsbrede intervisie plaats, in de vorm van een 'onderwijsmiddag' voor het hele programmateam. Deze bijeenkomsten worden gewijd aan een specifiek thema. Ook is er minimaal twee keer per jaar een stafoverleg.

Uit het studentenhoofdstuk en de gesprekken van het panel met de studenten blijkt dat de studenten tevreden zijn over de deskundigheid, betrokkenheid en bereikbaarheid van de staf. Ook het panel ziet een kundige en (ten dele) internationale staf met brede expertise. Wel ervaren studenten verschillen in beoordeling met name in de eerstejaars vaardighedenvakken. Het panel heeft gezien dat dit onderwijs grotendeels verzorgd wordt door docenten met een tijdelijke aanstelling, die al dan niet gepromoveerd zijn. Het maakt zich zorgen over de relatief grote hoeveelheid kleine tijdelijke aanstellingen (zoals blijkt uit de cijfers), aangezien deze docenten ook niet betrokken zijn bij het stafoverleg en de intervisie, waardoor ze waarschijnlijk de visie op het onderwijs van het kernteam missen. Het is volgens het panel zaak om deze docenten meer te betrekken bij het overleg en in de

vakken waarin zij opereren regelmatig ijkessies te organiseren. Ook verdient het aanbeveling om meer toe te werken naar een gemeenschappelijke didactische aanpak over de historische vaardigheden die in het eerste jaar worden aangeleerd, zoals bronnenkritiek, vermijden van plagiaat en academisch taalgebruik.

Naast de docenten zijn er studieadviseurs bij wie de studenten terecht kunnen. Uit de gesprekken met docenten en studenten bleek de grote waardering voor de begeleiding door de studieadviseurs. Het panel vernam ook dat de studieadviseurs voldoende uren hebben om hun werk naar behoren uit te voeren. Tot voor kort gold dit niet voor de docenten, die gebukt gingen onder zware werkdruk, maar onlangs zijn er door de faculteit extra middelen beschikbaar gesteld om de docenten extra uren te geven voor het uitvoeren van hun onderwijstaken. Ook wordt er extra staf aangetrokken. Het panel waardeert deze maatregelen van de faculteit. Wat het panel overigens in positieve zin opvalt, is dat de opleiding de studievereniging niet alleen ziet als een deel van de onderwijsleeromgeving, maar de studievereniging zichzelf ook als zodanig inzet.

Studeerbaarheid

Het panel heeft in diverse gespreksrondes uitvoerig stilgestaan bij de studeerbaarheid van het curriculum. Enerzijds zag het panel een zeer goed opgebouwd en gestructureerd curriculum en anderzijds een verontrustend laag afstudeerrendement (34% na 4 jaar), zeker in vergelijking met verwante opleidingen in Nederland.

Om beter zicht te krijgen op de redenen hiervoor heeft het panel tijdens de visitatie nog een extra gesprek ingelast met de studieadviseurs van de opleiding. Het probleem is bij iedereen bekend, hoewel het panel vindt dat de meeste betrokkenen de oorzaken te sterk en te eenzijdig bij de studenten leggen (verkeerde verwachtingen, tweede studie, extracurriculaire activiteiten, baan naast studie, studie naast baan etc.). Het is volgens het panel een gezamenlijke verantwoordelijkheid van staf en studenten om ervoor te zorgen dat studenten binnen een redelijke termijn de eindkwalificaties kunnen halen. Het panel waardeert dat de opleiding er bewust voor heeft gekozen om de afgelopen jaren realistisch voor te lichten zodat toekomstige studenten meer duidelijk wordt wat er van hen wordt verwacht. Daarnaast waardeert het panel dat er met name in het eerste jaar veel aandacht uitgaat naar (extra) begeleiding van studenten. Het zou de opleiding adviseren ook in het tweede jaar (verplichte) studieadviesgesprekken in te lasten en de overgang naar zelfstandige studie langzamer te maken. De strakker ingerichte bachelorscriptiewerkgroep zal wellicht ook een bijdrage leveren aan de verbetering van de rendementen. Wel lijkt het alsof bepaalde ingangseisen die gekoppeld zijn aan bepaalde vakken voor ernstige studievertraging zorgen. Het panel zou het management aanraden om hiernaar samen met de OC onderzoek te verrichten en te kijken naar mogelijke oplossingen. Het verhogen van het aantal contacturen met name in het tweede en derde jaar kan de binding van de studenten en daarmee de rendementen omhoog trekken. Het panel raadt de opleiding aan om te kijken in hoeverre het CvB en faculteitsbestuur hiervoor middelen vrij kunnen maken.

Consequenties van de organisatiestructuur voor de onderwijsleeromgeving

Binnen de Faculteit der Letteren van de RUG wordt de bacheloropleiding Geschiedenis vormgegeven door docenten van zes leerstoelgroepen, onder leiding van een programmacoördinator. Het bestuur en de financiële zeggenschap over de opleidingen ligt sinds januari 2018 in handen van clusterbesturen (clusters van min of meer verwante opleidingen), de inhoudelijke zeggenschap ligt primair bij het docententeam en de programmacoördinator van een opleiding. Het Faculteitsbestuur is formeel eindverantwoordelijk voor het programma. Het Clusterbestuur draagt de dagelijkse verantwoordelijkheid.

Het panel is van mening dat de onderwijsleeromgeving de studenten zeker in staat stelt de eindkwalificaties te halen. Wel is er, zoals hierboven benoemd, een aantal hindernissen die ervoor zorgen dat studenten aanzienlijk langer over hun studie doen. Daarnaast wil het panel nog twee zaken benoemen, die indirect van invloed zijn op de interne kwaliteitscultuur en daarmee op de onderwijsleeromgeving: de nieuwe facultaire structuur en de rol van de medezeggenschap.

In de nieuwe facultaire structuur lijkt de coördinatie van de opleiding te liggen bij de programmacoördinator en de verantwoordelijkheid bij het clusterbestuur. Het panel kreeg uit de bestudeerde stukken en uit de gesprekken met management en staf de indruk dat, hoewel er veel overleg is tussen coördinator en clusterbestuur, de coördinator veel te weinig uren en te weinig middelen en bevoegdheden heeft en het clusterbestuur te weinig draagvlak. Bovendien heeft het panel de indruk gekregen dat de coördinator en het clusterbestuur alsook de verantwoordelijke leerstoelhouders, niet altijd voldoende gebruik te maken van de ervaringen, expertise en visie van de staf. Het panel heeft geconstateerd dat de inhoudelijke zeggenschap, die met de nieuwe facultaire inrichting bij docenten en coördinator belegd zou moeten zijn, tot op heden nog niet voldoende tot zijn recht komt.

Het panel is bezorgd over de naar het lijkt beperkte zeggenschap en gezag van de OC. Evenals bij bovengenoemde internationale track blijkt dat de medezeggenschap, de OC, in haar rapportage grote zorgen heeft geuit over de inrichting in clusters en de rol van de OC daarin. In het organogram van de faculteit ontbreekt de OC. Het panel verwacht, gezien het feit dat er uitvoerig is stilgestaan bij deze observaties tijdens de gesprekken, dat de opleiding dit ter harte zal nemen en erop zal aansturen dat er ook structureel overleg plaatsvindt tussen de OC, CB en coördinator. Een idee dat tijdens de visitatie werd geopperd en dat het panel omarmt is het vrij roosteren van 2 uur per week voor overleg.

Overwegingen

De eindkwalificaties zoals benoemd onder Standaard 1 vormen het uitgangspunt voor de inrichting van het curriculum. Dit geldt voor alle twee de genoemde tracks (de reguliere en de internationale) alsook voor de deeltijdvariant. De specifieke relatie tussen de eindkwalificaties en de (vak)inhoud van de opleiding is opgenomen in een matrix. Hiermee en met de duidelijke beschrijvingen in de studiegids wordt duidelijk dat alle eindkwalificaties in het programma aan bod komen. Het curriculum is consistent, duidelijk en doordacht opgebouwd, met een helder profiel van verdiepingen per tijdvak (jaar 1) of per thema (jaar 2), en een continue aandacht voor historische vaardigheden, historische meta-vragen en regionale/globale geschiedenis. Het panel is te spreken over de nieuwe opzet van de bachelorscriptiewerkgroep, die ertoe kan bijdragen dat studenten hun scriptie eerder tot een goed einde weten te brengen. Wel moet er vanuit het management constante aandacht zijn voor de balans tussen zaken die de onderwijskwaliteit verhogen en de hiermee gepaard gaande werkdruk.

Naast een zeer goed opgebouwd en gestructureerd curriculum staat een verontrustend laag afstudeerrendement. Het is volgens het panel een gezamenlijke verantwoordelijkheid van staf en studenten om ervoor te zorgen dat studenten binnen een redelijke termijn de eindkwalificaties kunnen halen. Mogelijke oplossingen hiervoor zijn (verplichte) studieadviesgesprekken in het tweede jaar en onderzoek verrichten naar de effecten van de zware ingangseisen voor bepaalde vaardighedenvakken op de studievoortgang.

Het panel is zeer te spreken over de doordachte opzet van de nieuwe internationale track, die past bij de algehele visie op internationalisering van de opleiding. Bij de uitvoering bleek de praktijk weerbarstiger, maar voor het afgelopen academische jaar 2018-2019 zijn hiervoor reeds maatregelen getroffen.

Alle docenten in vaste dienst zijn gepromoveerd en in het bezit van een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO). Ook dienen docenten minimaal de Engelse taal te beheersen op C1 niveau. Uit het studentenhoofdstuk en de gesprekken van het panel met de studenten blijkt dat de studenten tevreden zijn over de deskundigheid, betrokkenheid en bereikbaarheid van de staf. Ook het panel ziet een kundige en (ten dele) internationale staf met brede expertise.

Tenslotte heeft het panel geconstateerd dat de inhoudelijke zeggenschap, die met de nieuwe facultaire inrichting bij docenten en coördinator belegd zou moeten zijn, tot op heden nog niet voldoende tot zijn recht komt. Naast de inhoudelijke zeggenschap kan de zeggenschap en het gezag

van de OC nog versterkt worden. Het panel verwacht, gezien het feit dat er uitvoerig is stilgestaan bij deze observaties tijdens de visitatie, dat het opleidingsmanagement dit ter harte zal nemen.

Conclusie

Bacheloropleiding Geschiedenis: het panel beoordeelt Standaard 2 als 'voldoet'.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Toetsing: visie en systeem

De toetsvisie van de opleiding sluit aan bij het toetsbeleid van de RUG en is in lijn met de visie op onderwijs en de te behalen eindkwalificaties. Ook de toetsing moet activerend zijn en gericht op de ontwikkeling van studenten tot kritische denkers die zijn voorbereid op een vervolgopleiding of een maatschappelijke functie op bachelorniveau. Daarnaast is er een opbouw in de complexiteit van de toetsing die aansluit bij de opbouw van de vakken en bijvoorbeeld in toenemende mate meer vraagt van het zelf oplossend vermogen van studenten. Om er zeker van te zijn dat studenten tijdens hun studievoortgang over de benodigde kennis en competenties beschikken, werkt de opleiding met ingangseisen. In de ogen van de opleiding is toetsing een instrument dat studenten helpt de eindkwalificaties te behalen en docenten mede in staat stelt de kwaliteit van het curriculum te borgen. De opleiding toetst formatief om het leerproces en –gedrag van studenten te sturen en summatief om te beoordelen of studenten zich de leerdoelen van het vak eigen hebben gemaakt.

De opleiding beschikt over een toetsmatrix waarin duidelijk beschreven staat welke eindkwalificaties in welke vakken getoetst worden. Naast de toetsmatrix is er een toetsplan, waarin per vak op duidelijke en transparante wijze uiteen wordt gezet welke vormen van toetsing er zijn, de weging van de toetsing en mogelijkheden tot herkansing. Uit zowel de studiegids als de studiehandleiding per vak wordt ook inzichtelijk welke leerdoelen er per vak zijn en hoe deze getoetst worden. Hierin staan indien van toepassing ook de ingangseisen per vak.

Conform de moeilijkheidsgraad van de vakken en afhankelijk van de beoogde leerdoelen (en, indien van toepassing, passend bij de leerlijn), zijn er diverse vormen van toetsing. In het eerste jaar bijvoorbeeld zijn dit met name tentamens met essayvragen en/of meerkeuzevragen in de vorm van digitale toetsing. Binnen de leerlijn *Historisch Onderzoek & Historische Vaardigheden* ligt de nadruk op onderzoekspapers. Daarnaast wordt er ook gebruik gemaakt van onderzoeksopzetten, boekrecensies, literature reviews, portfolio's, archief- en museumopdrachten, peer review en mondelinge presentaties van individueel onderzoek of groepswork. Ook wordt er in het nieuwe derdejaars vak *Regions in Global History* geëxperimenteerd met een groepsopdracht die gericht moet zijn op een actueel maatschappelijk thema.

Het panel is van mening dat de opleiding een weloverwogen toetsbeleid heeft met een goede verdeling van formatieve en summatieve toetsen en een goede variatie in toetsvormen. Het is onder de indruk van de toetsmatrix en in het bijzonder van het toetsplan.

Beoordeling eindwerken

De toetsing op eindniveau vindt hoofdzakelijk plaats in de bachelorscriptie. De bachelorscriptie wordt beoordeeld door twee bevoegde examinatoren van de opleiding (de eerste begeleider en een tweede, onafhankelijke beoordelaar). De tweede beoordelaar wordt door de EC aangewezen en behoort tot een andere leerstoelgroep dan de eerste begeleider. Het eindwerkstuk wordt door beide docenten beoordeeld aan de hand van een beoordelingsformulier met zes rubrieken. De tweede beoordelaar oordeelt niet over de rubriek 'proces' (tijdsplanning en mate van zelfstandigheid en persoonlijke inbreng). Onafhankelijk van elkaar en via het becijferen van de rubrieken komen beide beoordelaars tot een voorlopig, gewogen eindcijfer. Daarna stellen zij in overleg een definitief eindcijfer vast. Zowel de voorlopige eindcijfers als het definitieve eindcijfer worden op het formulier gemotiveerd.

Studenten moeten op alle rubrieken een voldoende (6,0 of hoger) scoren, waaruit blijkt dat het eindniveau van de opleiding is bereikt.

Indien de twee beoordelaars niet tot overeenstemming over het eindcijfer kunnen komen of als zij een eindcijfer in het bereik van 6,0 tot en met 6,4 vaststellen, dan wordt de examencommissie (EC) ingeschakeld. In het eerste geval wijst de EC een derde beoordelaar aan. In het tweede geval bepalen twee leden van de EC of de scriptie voldoende of onvoldoende is (de zogenaamde 'zessenregeling'). De opleiding kent ook een systeem van onderlinge afstemming door docenten, in de vorm van intervisiebijeenkomsten voor aanvang en aan het eind van een cursus waarbij de betrokken docenten onderling afspraken maken over het opstellen van toetsen en beoordelingscriteria en tevens over het te hanteren niveau. Zo wordt meer uniformiteit in de normering bereikt door gezamenlijk enkele eindwerkstukken te bespreken en te beoordelen.

Het panel is zeer te spreken over de zorgvuldige en weloverwogen wijze waarop de eindwerken beoordeeld worden, de meeste docenten hun argumenten op de formulieren expliciteren en de kwaliteit van het eindniveau ('zessenregeling') mede door de inzet van de examencommissie wordt bewaakt. Het baart het panel wel zorgen dat deze inspanningen zorgen voor extra werkdruk. Het panel wil het docententeam niet nog extra belasten, maar trof bij de bacheloropleiding wel beoordelingsformulieren aan waarbij de schriftelijke feedback soms erg summier was, hierdoor is de totstandkoming van het oordeel moeilijker navolgbaar. Een ander belangrijk punt dat het panel constateerde is dat de beoordelingsschijven bij Geschiedenis afwijken van die van de opleidingen *International Relations* en dat dit ongunstig uitpakt voor de studenten van de opleidingen Geschiedenis. Er ontbreekt een schijf 'Zeer goed' waardoor relatief veel studenten een Goed krijgen, aangezien de schijf Excellent weer erg hoog is. Het panel zou zelf een groot deel van de eindwerken hoger becijferen en denkt dat dit met deze indeling te maken heeft. Het panel zou de opleiding aanraden voor dit specifieke aspect eens te kijken naar de formulieren van *International Relations*.

Examencommissie (EC)

Naar aanleiding van de vorige visitatie zijn er door de opleiding behoorlijk wat maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat de EC haar functie beter, meer onafhankelijk en autonoom kan uitvoeren. De EC handelt in haar optreden volgens de cyclus zoals vastgesteld in het kwaliteitszorgsprotocol van de RUG. Dit betekent dat de kwaliteit van de toetsing van alle cursussen (aan de hand van de door de docenten aangeleverde toetsdossiers) eenmaal in de drie jaar geborgd wordt. Het panel is zeer onder de indruk van de professionaliteit en het functioneren van de huidige EC. Zij oefent de haar toebedeelde wettelijke taken zeer grondig en zorgvuldig uit en levert hiermee een belangrijke bijdrage aan de borging van de (toets)kwaliteit van de opleiding. Naast de wettelijke taken is deze EC ook erg proactief en voorziet ze het clusterbestuur regelmatig van adviezen. Het panel vindt dit, zeker gezien de eerdergenoemde werkdruk, erg bewonderenswaardig.

Hoewel er sprake lijkt van een continue kwaliteitsbewaking, met initiatieven vanuit de faculteit die inzet op harmonisatie en de bijdrage van een facultaire toetsdeskundige, als adviezen van onderop vanuit het eerstejaarsoverleg en de docenten, heeft het panel geconstateerd dat sommige adequate aanbevelingen van de EC met betrekking tot de borging van de onderwijskwaliteit, evenals de eerdergenoemde adviezen van de OC, door het clusterbestuur niet zijn opgevolgd. Het panel is van mening dat het clusterbestuur niet alleen met de EC in dialoog moet treden over deze adviezen en maar deze met gegronde redenen, liefst in geschrifte, moet overnemen of afwijzen. Een goed functionerende PDCA oftewel kwaliteitscyclus, die gedragen wordt door docenten, studenten, OC en EC is volgens het panel onderdeel van een gezonde onderwijsleeromgeving.

Overwegingen

De opleiding heeft in navolging van het toetsbeleid van de RUG een weloverwogen toetsbeleid met een goede verdeling van formatieve en summatieve toetsen en een goede variatie in toetsvormen. Het panel is onder de indruk van de toetsmatrix, waarin duidelijk beschreven staat welke eindkwalificaties in welke vakken getoetst worden en in het bijzonder van het toetsplan, waarin per vak op duidelijke en transparante wijze uiteen wordt gezet welke vormen van toetsing er zijn, de

weging van de toetsing en mogelijkheden tot herkansing. Dit is via de studiegids en studiehandleidingen ook inzichtelijk voor studenten.

Het panel is zeer te spreken over de zorgvuldige en weloverwogen wijze waarop de eindwerken beoordeeld worden, de meeste docenten hun argumenten op de formulieren expliciteren en de kwaliteit van het eindniveau ('zessenregeling'), mede door de inzet van de examencommissie, wordt bewaakt. Het panel constateerde wel dat de beoordelingsschijven bij Geschiedenis afwijken van die van de opleidingen *International Relations* en dat dit ongunstig uitpakt voor studenten Geschiedenis. In tegenstelling tot *International Relations* maakt Geschiedenis bijvoorbeeld geen gebruik van 'zeer goed', maar alleen van 'goed' en 'excellent'.

Het panel is zeer onder de indruk van de professionaliteit en het functioneren van de huidige EC. Zij oefent de haar toebedeelde wettelijke taken zeer grondig en zorgvuldig uit en levert hiermee een belangrijke bijdrage aan de borging van de (toets)kwaliteit van de opleiding (o.a. door de controle van de toetsdossiers). Het verdient dan ook aanbeveling dat de adviezen van de EC door het clusterbestuur zorgvuldig ter harte worden genomen en beargumenteerd worden overgenomen of afgewezen. Wederom wil het panel ook wat betreft de EC waarschuwen voor de preciaire balans tussen kwaliteitsbewaking en werkdruk.

Conclusie

Bacheloropleiding Geschiedenis: het panel beoordeelt Standaard 3 als 'voldoet'.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Het panel heeft 15 eindwerken – met een grote variëteit in thema's, periodes, begeleiders, beoordelingen alsmede een aantal eindwerken van deeltijdstudenten – bestudeerd. In het algemeen behalen de studenten met deze eindwerken ruimschoots het vereiste eindniveau van de opleiding. Het panel was onder de indruk van het systematische, grondige onderzoek dat voor de meeste scripties is verricht en de gestructureerde en overtuigende manier waarop de belangrijkste bevindingen en inzichten aan de lezer werden gepresenteerd. Het panel vond het academisch Nederlands (en het Engels) en de stijl van de bachelorscripties, zelfs bij zwakkere scripties, ruim voldoende tot bijzonder goed. De annotatie gebeurt grotendeels voortreffelijk en het gebruik van bibliografische annotatietools en/of -software lijken studenten onder de knie te hebben. Het panel vindt dat de opleiding er zeker in slaagt om studenten te leren hoe ze wetenschappelijk onderzoek moeten doen en een goede scriptie moeten schrijven.

Het valt het panel wel op dat de intensieve aandacht voor bronnenkritiek en -onderzoek in het curriculum als zodanig niet altijd zichtbaar was in de eindwerken. Met de verbeteringen in deze leerlijn van de afgelopen jaren verwacht het panel dat dit bij toekomstige eindwerken wel het geval zal zijn. Het panel heeft geen enkel eindwerk gezien waaraan geen bronnenonderzoek ten grondslag lag, hoewel dit volgens de bestudeerde scriptiehandleiding geen formele eis is. Het panel zou de opleiding willen adviseren om een scriptie zonder bronnenonderzoek alleen in hoogst uitzonderlijke gevallen toe te staan.

Binnen de Faculteit der Letteren onderscheiden alumni zich van afgestudeerden van andere opleidingen doordat zij kennis en inzicht bezitten over het functioneren en veranderen van de maatschappij, in verleden en heden. Afgestudeerden van deze opleiding kunnen op een academisch abstractieniveau communiceren, doordat zij van meet af aan vertrouwd zijn gemaakt met reflectie op het vakgebied en op de kracht, betekenis en betrekkelijkheid van historische kennis, ook voor de actualiteit.

Na afronding van de opleiding stroomt zo'n 80 à 90% van de afgestudeerden door naar een masteropleiding. Circa de helft hiervan kiest voor de master Geschiedenis Vandaag (RUG), al dan niet in combinatie met de lerarenopleiding. 20% stroomt door naar een andere master binnen de faculteit. De opleiding heeft een actieve alumnivereniging, maar die heeft nauwelijks leden die alleen de bacheloropleiding hebben gedaan. Ook heeft de opleiding tot op heden geen alumnionderzoek gedaan specifiek gericht op alumni van de bachelor. Het panel zou dit laatste ten zeerste aanbevelen, misschien in samenwerking met de alumnivereniging. De alumni die het panel sprak voelden zich goed voorbereid op een vervolgopleiding. Ze vonden wel dat er tijdens hun bacheloropleiding meer aandacht besteed had kunnen worden aan beroepsoriëntatie en professionele vaardigheden. De opleiding heeft dit volgens het panel de laatste jaren goed opgepakt.

Zoals reeds in Standaard 1 aangeduid heeft de opleiding sinds 2012 een Raad van Advies, waarin ook alumni zitting hebben, die een afspiegeling zijn van het brede werkveld waarin studenten geschiedenis terecht komen: beleidsfuncties, journalistiek etc. Het panel is hier zeer over te spreken.

Overwegingen

Het panel heeft 15 eindwerken bestudeerd. In het algemeen behalen de studenten met deze eindwerken ruimschoots het vereiste eindniveau van deze academische bacheloropleiding.

Na afronding van de opleiding stroomt bijna 90% van de afgestudeerden door naar een masteropleiding. Circa de helft hiervan kiest voor de masteropleiding Geschiedenis Vandaag (RUG), al dan niet in combinatie met de lerarenopleiding. 20% stroomt door naar een andere masteropleiding binnen de faculteit. De alumni die het panel sprak voelden zich goed voorbereid op een vervolgopleiding. De opleiding heeft een actieve alumnivereniging. Het panel zou de opleiding, al dan niet samen met de alumnivereniging, aanraden om onderzoek te verrichten naar de carrières van haar bachelor alumni.

Conclusie

Bacheloropleiding Geschiedenis: het panel beoordeelt Standaard 4 als 'voldoet'.

ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het oordeel van het panel op de standaarden 1, 2, 3 en 4 voor de bacheloropleiding Geschiedenis is 'voldoet'. Volgens de beslisregels van de NVAO is het algemeen eindoordeel over de opleiding daarmee 'positief'.

Conclusie

Het panel beoordeelt de *bacheloropleiding Geschiedenis* als 'positief'

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: BEOOGDE LEERRESULTATEN

Beschrijving Bachelorniveau conform Dublin-descriptoren	Eindkwalificaties De afgestudeerde bachelor Geschiedenis kan bogen op aantoonba(a)r(e):
<p>1. Kennis en inzicht: Heeft aantoonbare kennis en inzicht van een vakgebied, waarbij wordt voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en waarbij dit wordt overtroffen; functioneert doorgaans op een niveau waarop met ondersteuning van gespecialiseerde handboeken, enige aspecten voorkomen waarvoor kennis van de laatste ontwikkelingen in het vakgebied vereist is.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. brede en evenwichtig gespreide en samenhangende kennis en inzicht op hoofdlijnen in de politieke, culturele, economische en sociale aspecten van alle historische tijdvakken van de Oudheid tot en met het heden; 2. kennis van en inzicht in de voornaamste actuele en historiografische ontwikkelingen in de historische wetenschappen op het gebied van thematiek, theorie en methoden; 3. kennis van en inzicht in de lokale, nationale, (supra)regionale, en internationale / mondiale complexiteit, diversiteit en samenhang van en in het verleden en de relatie daarvan met eigentijdse ontwikkelingen; 4. vervallen¹ 5. kennis, inzicht en/of vaardigheden opgedaan in een facultaire of universitaire minor ten behoeve van een vervolgopleiding of een maatschappelijke carrière na de Bachelor Geschiedenis;
<p>2. Toepassen kennis en inzicht: Is in staat om zijn/haar kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien en beschikt verder over competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties en voor het oplossen van problemen op het vakgebied.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 6. het vermogen tot zelfstandig, efficiënt en effectief verzamelen, selecteren en ordenen van historische literatuur en bronnen, met gebruikmaking van relevante bibliografische en digitale zoekvaardigheden; 7. het vermogen om heldere, relevante en empirisch toetsbare en/of goed beantwoorbare onderzoeksvragen te formuleren met inachtneming van de bestaande historiografie (status questionis); 8. het vermogen tot kritische analyse van historisch-wetenschappelijke teksten en (tekstuele, visuele, materiële, audiovisuele en kwantitatieve) bronnen; 9. het vermogen historische en interdisciplinaire onderzoeksmethoden en theorieën toe te passen om te komen tot een gedegen analyse van historische vraagstukken; 10. het vermogen tot het schrijven, presenteren en verdedigen van een onderzoeksverslag met gebruikmaking van de juiste vakterminologie met constante aandacht

¹ Per 1 september 2018 is deze eindkwalificatie vervallen. Een passieve beheersing van de Engelse taal, op zo'n manier dat de student goed in staat is kennis te nemen van de in het Engels gevoerde, voor de opeenvolgende studiefases relevante discussies over historische kwesties, is op zichzelf geen leerdoel van de opleiding. Aangenomen mag worden dat in de loop van de studie een steeds hoger passief en actief taalvaardigheidsniveau wordt bereikt. Studenten die laten blijken op dit punt onvoldoende mee te komen, kunnen actieve hulp krijgen om zich bij te scholen. Eindkwalificatie 16 blijft wel staan.

	<p>voor stijl en argumentatie, volgens de eisen die daaraan binnen de historische wetenschappen worden gesteld;</p> <p>11. het vermogen om de historische kennis en vaardigheden te benutten die van pas komen in een breed academisch beroepenveld en waarbij het een vereiste is dat de studenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - persoonlijke verantwoordelijkheid en zelfdiscipline aan de dag leggen; - een oplossend vermogen aan de dag leggen; - kunnen denken en schrijven onder tijdsdruk; - kunnen samenwerken, ook in een samenwerkingsverband met deelnemers met verschillende culturele achtergronden; - effectief gebruik kunnen maken van basale digitale vaardigheden;
<p>3. Oordeelsvorming: Is in staat om relevante gegevens te verzamelen en interpreteren (meestal op het vakgebied) met het doel een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.</p>	<p>12. het vermogen om op de contextualiteit van de eigen maatschappelijke en wetenschappelijke oordeelsvorming en historische interpretaties, en die van anderen, te reflecteren;</p> <p>13. het vermogen het voorlopige en complexe karakter van historisch wetenschappelijke kennis en onderzoek naar waarde te schatten;</p> <p>14. het vermogen op grond van het eigen oordeel op kritische en effectieve wijze van gedachten te wisselen met vakgenoten;</p> <p>15. het vermogen op basis van de uitkomsten van eigen historisch onderzoek van beperkte tot redelijke omvang goed onderbouwde conclusies te rapporteren in werkstukken en Bachelorscriptie conform de conventies van de historische wetenschappen;</p>
<p>4. Communicatie: Is in staat om informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten.</p>	<p>16. het vermogen om op betrouwbare en accurate wijze, en met correct taalgebruik in het Nederlands of Engels, te communiceren in woord en geschrift over resultaten binnen de historische wetenschappen voor een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten;</p> <p>17. het vermogen actief deel te nemen aan maatschappelijke en wetenschappelijke discussies met respect voor opvattingen en gevoelens van anderen;</p>
<p>5. Leervaardigheden: Bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn om een vervolgstudie die een hoog niveau van autonomie veronderstelt aan te gaan.</p>	<p>18. het vermogen een eigen leerbehoefte ten aanzien van actuele en nieuwe onderwerpen te identificeren en deze ter hand te nemen, waarbij gebruik wordt gemaakt van relevant onderzoek en de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van de historische wetenschappen.</p>

BIJLAGE 2: OVERZICHT VAN HET PROGRAMMA

Jaar 1

nr.	Onderdeel	omvang in ECTS
1	Historisch Onderzoek I: Inleiding	5
2	Globalisering I: Economische en Sociale Geschiedenis	5
3	Oude Geschiedenis	5
4	Historisch Onderzoek II: Vaardigheden	5
5	Middeleeuwse Geschiedenis	5
6	Globalisering II: Eigentijdse Geschiedenis	5
7	Historisch Onderzoek III: Historisch Debat	5
8	Vroegmoderne Geschiedenis	5
9	Nederlandse Geschiedenis	5
10	Moderne Geschiedenis	5
11	Regionale Perspectieven	5
12	Historisch Onderzoek IV: Bronnen	5

Jaar 2

nr.	Onderdeel	omvang in ECTS
13	Themacollege Cultuurgeschiedenis	10
14	Bronnen en Methoden	5
15	Theorie I: Perspectieven op Geschiedenis	5
16	Themacollege Politieke Geschiedenis	10
17	Themacollege Economische en Sociale Geschiedenis	10
18	Theorie II: Historiografie van de Wereldgeschiedenis	5
19	Regionale Topics	5
20	Kernvak	10

Jaar 3

nr.	Onderdeel	omvang in ECTS
	Minor (zie artikel 6.1 van deel A van deze OER).	30
21	Theorie III: Geschiedtheorie in Praktijk	5
22	Regions in Global History	10
23	Workshop Public History	5
24	BA-scriptie	10

BIJLAGE 3: BEZOEKPROGRAMMA

Dag 1 Geschiedenis (voltijd en deeltijd)

10.45 – 11.00	Aankomst en welkom
11.00 – 12.30	Intern overleg en inzage documentatie
12.30 – 13.00	Lunch
13.00 – 13.45	Interview inhoudelijk verantwoordelijken
13.45 – 14.30	Interview studenten bachelor (incl. OC-lid)
14.30 – 14.45	Uitloop/pauze
14.45 – 15.30	Interview docenten bachelor (incl. OC-lid)
15.30 – 15.45	Pauze / intern overleg
15.45 – 16.30	Interview studenten master (incl. OC-lid)
16.30 – 17.15	Interview docenten master (incl. OC-lid)
17.15 – 17.30	Pauze
17.30 – 18.00	Interview alumni

Dag 2 IR

08.45 – 10.15	Aankomst en voorbereiding
10.15 – 11.30	Interview inhoudelijk verantwoordelijken IR
11.30 – 12.15	Interview studenten bachelor (incl. OC-lid)
12.15 – 12.45	Lunch
12.45 – 13.30	Interview docenten bachelor (incl. OC-lid)
13.30 – 14.15	Interview studenten master (incl. OC-lid)
14.15 – 14.30	Uitloop/pauze
14.30 – 15.15	Interview docenten master (incl. OC-lid)
15.15 – 16.00	Interview examencommissie Geschiedenis
16.00 – 16.15	Uitloop/pauze
16.15 – 17.00	Interview examencommissie IR
17.00 – 17.30	Interview alumni IR

Dag 3

08.45 – 09.45	Aankomst en voorbereiding/overleg
09.45 – 10.30	Slotinterview formeel verantwoordelijken Geschiedenis
10.30 – 11.15	Slotinterview formeel verantwoordelijken IR
11.15 – 12.30	Opstellen oordelen
12.30 – 13.00	Lunch
13.00 – 13.30	Opstellen oordelen
13.30 – 14.00	Mondelinge terugkoppeling Geschiedenis/IR
14.15 – 14.30	Uitloop/pauze
14.30 – 15.30	Ontwikkelgesprek Geschiedenis
15.30 – 16.30	Ontwikkelgesprek IR
16.30 –	Afronding

BIJLAGE 4: BESTUDEERDE EINDWERKEN EN DOCUMENTEN

Het panel heeft voorafgaand aan het bezoek 15 eindwerken bestudeerd van de bacheloropleiding Geschiedenis. De gegevens van de eindwerken zijn bekend bij QANU en zijn op aanvraag beschikbaar.

Het panel heeft tijdens het bezoek onder meer de volgende documenten bestudeerd (deels in *hard copy* en deels via de elektronische leeromgeving):

Bachelor Geschiedenis

- Historisch Onderzoek III: Historisch Debat (LGX042P05)
- Historisch Onderzoek IV: Bronnen (LGX043P05)
- Oude Geschiedenis (LGX047P05)
- Regional Topics (LGX278B05)
- Themacollege Economische en Sociale Geschiedenis (LGX257B10)
- Theorie II: Historiografie van de Wereldgeschiedenis (LGX271B05)

Van al deze vakken is beschikbaar gesteld op papier en via de digitale leeromgeving Nestor:

- Studiehandleiding
- Literatuur
- Werkstukken + beoordelingen
- Vak evaluatie
- Relevant collegemateriaal
- Tentamenvragen en antwoordmodellen
- Selectie van gemaakte (her)tentamens

Inzage overig materiaal Geschiedenis

- Verslagen Opleidingscommissie (OC) vanaf 2017-2018 tot heden
- Jaarverslagen OC Geschiedenis 2016-2017 en 2017-2018
- Vastgestelde notulen Examencommissie Geschiedenis, Mediastudies en GLTC (GMG) 2017-2018 en 2018-2019 (tot 1 januari 2019) en notulen Expertiseteam GMG (vanaf 1 januari 2019).
- Jaarverslagen Examencommissie GMG 2016-2017 en 2017-2018
- Regels en Richtlijnen Examencommissie 2016-2017 en 2017-2018
- Taakverdeling Bachelor en Master Geschiedenis: planning 2019-2020 met uitgezette formatie 2017-2018 en 2018-2019 ter vergelijking
- Notities: 'Doorlopende leerlijn vaardighedenonderwijs' en 'Basisbegrippen van historisch onderzoek' d.d. januari 2015

